

Vestland Fylkeskommune
Postboks 7900
5020 BERGEN

Dato: 17.06.2021
Saksref.: 202100453-2
Dykkar ref.: Planprogram
for regional plan for klima

Planprogram for regional plan for klima på høyring

Vi viser til brev datert 20.04.21 om høyring av Planprogram for regional plan for klima.

Jernbanedirektoratet som fagorgan skal arbeide for at jernbanesektoren bidreg til å oppfylle nasjonale mål på klima- og miljøområdet. Direktoratet er positiv til at Vestland fylkeskommune gjennom sin regionale plan vil mobilisere og samle innsatsen i fylket ved å legge klima og miljø som premiss for samfunnsutviklinga i regionen. Fylket har sett seg høge ambisjonar knytt til klimatilpassing og nullutslepp i Utviklingsplan for Vestland 2020 – 2024. Regional plan for klima vil bli eit viktig verktøy for å fylle desse ambisjonane. Planen skal både omhandle korleis vi kan redusere utslepp av klimagassar, og korleis vi kan tilpasse oss klimaendringane. I tillegg skal det vere eit særleg fokus på naturmangfald, og korleis integrering av naturmangfald i klimaarbeidet kan bli styrka. Dette krev ein vidtfamnande plan som også legg gode føringar for samarbeid mellom ulike aktørar.

Jernbanedirektoratet meiner at fylkeskommunen med dette forslaget til planprogram har laga eit godt utgangspunkt for å utarbeide ein regional plan for klima. Vi har berre nokre få innspel til planarbeidet.

Plantema

Jernbanedirektoratet stør opp om dei fem overordna plantema: redusere klimafotavtrykk, fjerne direkte utslepp, trygt og robust Vestland, klimarettferd og folkehelse, og sikre naturmangfald, som fylkeskommunen legg opp til og som skal dekke arbeidet med klimaomstilling og berekraft.

Jernbanedirektoratet vil poengtere kor sentralt og viktig det vil vere å setje søkelyset på transport i planen, med tiltak på området som bidrag til å redusere klimafotavtrykk og fjerne direkte utslepp. Transportsektoren er blant dei største kjeldene til klimagassutslepp i ikkje-kvotepliktig sektor. Vi rår difor til at Regional transportplan med tilhøyrande strategiar, vert tatt med som ein av dei regionale planane som klimaplanen har ei særleg kopling til (kap. 8.4.1).

Både transport av personar så vel som godstransport vil verte viktige tema i klimaplanen. Når det gjeld persontransport står samordna areal- og transportløysingar sentralt. Her kan det vere kunnskap å hente både frå Miljøøftets arbeid generelt, men også frå utgreiingar gjennomført i regi av Miljøøftet. Nemnes her kan rapporten «Sosioøkonomi, bystruktur og transportsystem i Bergen, i Trondheim og på Nord-Jæren» utarbeidd av Norce, der byen sine kjenneteikn og deira betydning for berekraftig transport vert vurdert. Vidare vil utreiinga «Nullvekst i utvida byområde» Byutredning for Bergen, trinn 2 (SVV, 2018) kunne gje relevant kunnskapsgrunnlag for klimaplanen. Byutredninga fokuserer på transport og arealbruk og er ein del av det faglege grunnlaget for bystrategiane i Nasjonalt transportplanarbeid.

Toget si rolle i transportsystemet vil vere naturleg å ta opp i klimaplanen, både persontransport og gods-transport. Utslepp frå togtransport er minimale. I Noreg har jernbanen tilnærma null klimagassutslepp frå i hovudsak ren elektrisitet og fornybar kraft. Å nytte eksisterande traséar er arealstrukturerande samtidig som det kan vere med på å redusere behov for å bygge ned areal til veg.

Persontransport på jernbane spelar ei avgrensa rolle for persontrafikk for reisande i Bergensområdet. Men med betre kapasitet på strekningen Arna – Bergen når dobbeltsporet mellom Arna og Bergen er ferdig bygga (etter planen mot slutten av 2024), forventast det ein god passasjervekst på strekninga. Planlagd betre rutetilbod til Voss/Myrdal vil og kunne auke talet på togpassasjerar.

Godstransport som tema høyrer og etter Jernbanedirektoratet si vurdering heime i klimaplanen. Bergensbanen er landets mest brukte godstransportstrekning. Det betyr at høge delar av godstrafikken/ vareleveransar til Bergensområdet allereie blir frakta med tog. For kvar lastebil som blir erstatta med gods på tog, vil klimautsleppet bli redusert. Med den ombygginga som no går føre seg på Nygårdstangen godsterminal, vil terminalen kunne ta imot om lag 50 % meir gods ved ferdigstilling (2025).

Omlasting på terminal er også energikrevjande. Her kan leggast til at Nygårdstangen godsterminal tar mål av seg til å bli landets «grøneste» terminal, med utslippsfri drift.

Jernbanens fortrinn med omsyn til miljø- og klimaeffektar er mellom anna drøfta i rapporten «Jernbanens klimafortrinn og Norges klimarisiko», utarbeidd av Norconsult (2020) for Jernbanedirektoratet. Jernbanedirektoratet har og eigne pågåande prosjekt med siktemål om å tydeleggjere korleis jernbanesektoren oppnår forplikingane innafør klima og miljø.

Jernbanedirektoratet peiker på at det vil vere viktig å foreta ei grundig vurdering av kva som ligg føre av kunnskap om transport. Dette som utgangspunkt for å vurdere vidare utgreiingsbehov.

Framdrift og medverknad

Vi har ingen merknad til framdriftsplanen.

Vi ønskjer lykke til med arbeidet vidare og bidrar gjerne i Regional samarbeidsgruppe, på likefot med dei andre statsetatane.

Med helsing

Øivind Hauge Støle
Seksjonsleiar

Torild Hage
Senioringeniør

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendast utan signatur

Kopi: Bane NOR